

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2021 m. spalio 26 d.

Klaidos ir toliau daro poveikį ES išlaidoms: ES auditoriai ragina ateityje užtikrinti patikimą COVID lėšų finansinį valdymą

Nors 2020 m. finansinių metų ES finansinėse ataskaitose pateikiamas tikras ir teisingas vaizdas ir pajamų srityje klaidų nenustatyta, mokėjimų srityje klaidų vis dar yra per daug. Tokia išvada padaryta šiandien paskelbtoje Europos Audito Rūmų 2020 finansinių metų metinėje ataskaitoje. Auditoriai antrus metus iš eilės pateikė neigiamą nuomonę dėl išlaidų. Jie taip pat nustatė rizikas ir iššūkius, susijusius su ES lėšų, skiriamų reaguojant į koronaviruso krizę, panaudojimu ir patikimu finansų valdymu.

Auditoriai nustatė, kad bendras su ES išlaidomis susijusių pažeidimų lygis išliko nepakitęs ir 2020 m. sudarė 2,7 % (2019 m. – 2,7 %). 2020 m. daugiau kaip pusė audituotų išlaidų (59 %) buvo vertinamos kaip didelės rizikos išlaidos, t. y. jų dalis dar labiau padidėjo, palyginti su 2019 (53 %) ar ankstesniais metais. Šioms išlaidoms taikomos taisyklės ir tinkamumo finansuoti kriterijai dažnai yra sudėtingi, todėl klaidų tikimybė yra didesnė. Didelės rizikos išlaidas ir toliau veikia reikšmingas klaidų lygis, jo įvertis – 4,0 % (2019 m. – 4,9 %). Todėl, kaip ir ankstesniais metais, auditoriai nustatė, kad klaidos šioje reikšmingoje išlaidų kategorijoje yra paplitusios, ir dėl 2020 m. ES išlaidų pateikė neigiamą nuomonę.

2020 m. pranešta apie šešis atliekant auditą nustatytus įtariamo sukčiavimo atvejus, t. y. mažiau nei 2019 m., kai buvo pranešta apie devynis atvejus. Europos kovos su sukčiavimu tarnyba (OLAF) pradėjo tyrimus dėl visų iš jų.

„Atsižvelgdami į didžiulius mūsų laukiančius iššūkius, privalome būti dar budresni užtikrindami ES finansinį patikimumą, – teigė Audito Rūmų Pirmininkas Klausas-Heineris Lehne. – Per ateinančius septynerius metus ES išleis kur kas daugiau nei per ankstesnį programavimo laikotarpį. 27 valstybės narės susitarė dėl atsigavimo po COVID-19 programos, kuri bus finansuojama išleidžiant valstybės skolos vertybinius popierius. Šis sprendimas žymi esminį ES finansų pokytį. Todėl akivaizdu, kad būtina veiksmingai tikrinti, kaip panaudojamos ES lėšos ir ar pasiekiami numatyti rezultatai.“

ES atsakas į COVID-19 pandemiją turės labai reikšmingą poveikį ES finansams: 2021–2027 m. finansiniu laikotarpiu bendras finansavimas pagal priemonę „Next Generation EU“ (NGEU) ir daugiametę finansinę programą (DFP) sudarys 1 824 milijardus eurų, t. y. beveik dvigubai daugiau išlaidų nei ankstesniu DFP laikotarpiu. Atsižvelgdami į tai, auditoriai nurodo riziką, kad 2021–2027 m. finansiniu laikotarpiu gali būti vėluojama pradėti naudoti pasidalijamojo valdymo fondų lėšas. Vėlyva pradžia turėjo įtakos lėšų panaudojimui ir 2014–2020 m. finansiniu laikotarpiu.

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų priimtos metinės ataskaitos pagrindines mintis.
Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg
E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Audito Rūmai nurodo, kad valstybės narės Europos struktūrinius ir investicijų (ESI) fondus ir toliau įsisavino lėčiau, nei planuota. Iki 2020 m. pabaigos, t. y. paskutinių dabartinio septynerių metų biudžeto metų, išmokėta tik 55 % 2014–2020 m. laikotarpiu sutarto ES finansavimo. Dėl to padidėjo neįvykdyti įsipareigojimai, kurie iki 2020 m. pabaigos pasiekė 303,2 milijardo eurų, t. y. beveik du metinius biudžetus. Auditoriai pažymi, kad tarp valstybių narių yra didelių skirtumų. Pavyzdžiui, Suomija iki 2020 m. pabaigos įsisavino 79 % visų jai skirtų asignavimų, o trys valstybės narės, kuriose įsisavinimo lygis buvo žemiausias (Italija, Kroatija ir Ispanija), panaudojo tik maždaug 45 % įsipareigotų sumų.

Nuo 2020 m. vasario 1 d. Jungtinė Karalystė nebėra ES valstybė narė. Auditoriai pažymi, kad 2020 m. gruodžio 31 d. ES finansinėse ataskaitose matyti iš Jungtinės Karalystės gautina 47,5 milijardo eurų suma, nustatyta pagal susitarime dėl išstojimo apibrėžtus abipusius įsipareigojimus.

Bendroji informacija

2020 m. ES išlaidos siekė 173,3 milijardo eurų. Tai atitinka 1,1 % ES valstybių narių ir JK visų bendrųjų nacionalinių pajamų. Kategorijai „Gamtos išteklių“ teko didžiausia lėšų dalis (34,9 %). Kategorijos „Sanglauda“ išlaidos sudarė 34,3 %, „Konkurencingumo“ – 13,9 %. Apie du trečdaliai biudžeto panaudojami pasidalijamojo valdymo būdu, t. y. sistema, pagal kurią lėšas skirsto, projektus atrenka ir ES išlaidas valdo valstybės narės.

Kiekvienais metais auditoriai atlieka ES pajamų ir išlaidų auditą ir tikrina, ar metinės finansinės ataskaitos yra patikimos ir ar pajamų ir išlaidų operacijos atitinka galiojančias taisykles ES ir valstybių narių lygmeniu.

ES finansinės ataskaitos rengiamos taikant tarptautiniais viešojo sektoriaus apskaitos standartais grindžiamas apskaitos taisykles. Jose pateikiama praėjusių finansinių metų pabaigos ES finansinė būklė ir jos tų metų finansiniai rezultatai. ES finansinė būklė apima jos konsoliduotų subjektų tiek trumpalaikį, tiek ilgalaikį turtą ir įsipareigojimus metų pabaigoje.

Palanki nuomonė reiškia, kad skaičiai atspindi tikrą ir teisingą vaizdą ir atitinka finansinės apskaitos taisykles. Sąlyginė nuomonė reiškia, kad auditoriai negali pateikti palankios nuomonės, tačiau nustatytos problemos nėra paplitusios. Neigiama nuomonė reiškia plačiai paplitusias problemas.

Siekdami parengti šią audito nuomonę, auditoriai testuoja operacijų imtis, kad gautų statistiškai pagrįstus įvertinimus, parodančius, kokiame mastu pajamos ir įvairių sričių išlaidos yra paveiktos klaidų. Jie nustato įvertintą klaidų lygį atsižvelgdami į 2 % ribą, kurią viršijus netvarkingos pajamos ar išlaidos laikomos reikšmingomis. Įvertintas klaidų lygis nėra sukčiavimo, neefektyvumo ar išsekimo matas: tai pinigų sumos, kuri buvo panaudota nevisapusiškai laikantis atitinkamų ES ir nacionalinių taisyklių, įvertis.

Audito Rūmai yra nepriklausomas Europos Sąjungos išorės auditorius. Jų ataskaitos ir nuomonės yra labai svarbi ES atskaitomybės grandinės sudėtinė dalis. Jos naudojamos reikalaujant atskaitomybės iš tų, kurie yra atsakingi už ES politikos sričių ir programų įgyvendinimą: Komisijos, kitų ES institucijų ir įstaigų ir valstybių narių administravimo subjektų. Audito Rūmai įspėja apie riziką, teikia patikinimą, nurodo trūkumus bei gerosios patirties pavyzdžius ir teikia rekomendacijas politikos formuotojams ir teisės aktų leidėjams, kaip pagerinti ES politikos sričių ir programų valdymą.

Metinę ataskaitą dėl ES biudžeto, metinę ataskaitą dėl Europos plėtros fondų ir apibendrinantį dokumentą „2020 m. ES auditas trumpai“ galima rasti eca.europa.eu.